

(3 Hours)

[Total Marks: 100]

Please check whether you have got the right question paper

Note: 1. All questions are compulsory and carry equal marks.

2. Draw sketches and diagrams wherever necessary.

3. Use of map stencil is allowed.

Q1 What is Planning? Describe the types and advantages of Planning. 20

OR

Q1 Explain the various problems associated with Regional Planning. Give suitable examples. 20

Q2 Explain the need, characteristics and hierarchy of the planning regions. Give suitable examples. 20

OR

Q2 Explain the difference between the Growth Pole and Growth Centre. Give suitable examples. 20

Q3 Explain the different stages of Rostow's Development Model. Give suitable examples. 20

OR

Q3 Explain the various strategies used for the removal of the disparities in the region and to achieve overall equal development of a region. 20

Q4 Explain the salient features of India's Five Year plans. 20

OR

Q4 Explain the multi-level planning in India. Give suitable examples. 20

Q5 Write note on the Mumbai Metropolitan Region, its problems and the role of Metropolitan Planning Committee. 20

OR

Q5 Discuss in detail about the backward areas in India, their problems, its causes and need for planning. 20

वेळ: ३ तास

गुण: १००

सूचना :

१. सर्व प्रश्न आवश्यक असून प्रत्येकास समान गुण आहेत.
२. आवश्यक तेथे आराखडे व आकृत्या काढा.
३. नकाशा स्टॅन्सिल वापरण्यास परवानगी आहे.

- Q1 नियोजन म्हणजे काय? नियोजनाचे प्रकार आणि फायदे सांगा. 20
किंवा
- Q1 प्रादेशिक नियोजनाशी संबंधित विविध समस्या समजावून सांगा. योग्य उदाहरणे द्या. 20
- Q2 नियोजन क्षेत्रांची गरज, वैशिष्ट्ये आणि पदानुक्रम स्पष्ट करा. योग्य उदाहरणे द्या. 20
किंवा
- Q2 ग्रोथ पोल आणि ग्रोथ सेंटर मधील फरक स्पष्ट करा. योग्य उदाहरणे द्या. 20
- Q3 रोस्टोच्या विकास मॉडेलचे विविध टप्पे स्पष्ट करा. योग्य उदाहरणे द्या. 20
किंवा
- Q3 प्रदेशातील विषमता दूर करण्यासाठी आणि प्रदेशाचा सर्वांगीण समान विकास साधण्यासाठी वापरल्या जाणाऱ्या विविध धोरणांचे स्पष्टीकरण करा. 20
- Q4 भारताच्या पंचवार्षिक योजनांची ठळक वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा. 20
किंवा
- Q4 भारतातील बहुस्तरीय नियोजन स्पष्ट करा. योग्य उदाहरणे द्या. 20
- Q5 मुंबई महानगर प्रदेश, तेथील समस्या आणि महानगर नियोजन समितीची भूमिका यावर टिप लिहा. 20
किंवा
- Q5 भारतातील मागास भाग, त्यांच्या समस्या, त्याची कारणे आणि नियोजनाची गरज याबद्दल सविस्तर चर्चा करा. 20
